

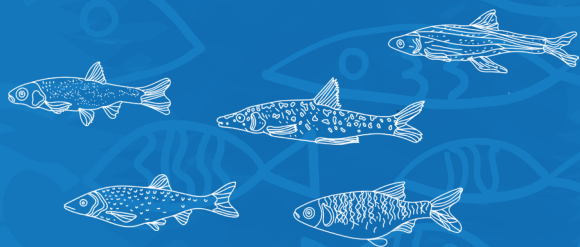
PREPORUKE ZA ZAŠTITU

Zaštita staništa: očuvanje prirodne dinamike rijeka, monitoring, formiranje rezervata i zakonska zaštita ključnih vrsta.

Uklanjanje barijera: prioritarno uklanjanje nefunkcionalnih prepreka i obnova prirodnog toka.

Invazivne vrste: edukacija, rana detekcija i sprječavanje unošenja novih vrsta.

Održivi ekoturizam: interpretacijske staze, informativni paneli i promocija endema.

KLJUČNA DODATNA PREPORUKA – ODRŽAVANJE PONORA

Za dugoročnu zaštitu nužne su mjere: redovito čišćenje otpada i nanosa, uklanjanje vegetacije, praćenje protočnosti, zabrana odlaganja otpada te uspostava tampon zona s ograničenom upotrebom pesticida. Time se osigurava očuvanje migracijskih puteva, stabilnost krških ekosustava i hidrologijska sigurnost Livanjskog polja.

Projekt je podržan od strane Europskog programa za otvorene rijeke (European Open Rivers Programme), koji se fokusira na stvaranje rijeka slobodnog toka s ciljem očuvanja zdravih, raznolikih i povezanih ekosustava diljem Europe.

URED MOSTAR

Kralja Petra Krešimira 4, 88 000 Mostar, BiH

+387 36 830 270

info@dinarica.org

URED LIVNO

I Splitska bb, 80 101 Livno, BiH

+387 34 200 076

info@dinarica.org

ENDEMSKE VRSTE RIBA

PONORI I REVITALIZACIJA RIJEKA

PROJEKT UKLANJANJA ZASTARJELIH BARIJERA

Udruga Dinarica, uz podršku European Open Rivers Programme (ORP), provodi projekt identificiranja i uklanjanja zastarjelih, nefunkcionalnih prepreka u Livanjskom polju.

Cilj je obnoviti prirodnu povezanost vodotoka, poboljšati staništa endemskih riba te vratiti rijekama njihovu prirodnu dinamiku. U 2024. u Europi je uklonjeno 542 barijere, od čega 60 uz podršku ORP-a.

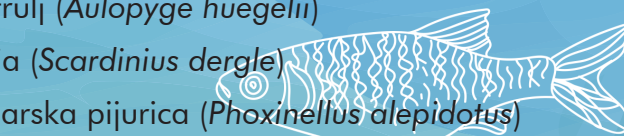
ENDEMSKE VRSTE LIVANJSKOG POLJA

Endemi žive isključivo na malim, specifičnim područjima te su vrlo osjetljivi na promjene okoliša.

Ključne vrste su:

- Podbila (*Chondrostoma phoxinus*)
- Sitnoljuskavi klen (*Squalius tenellus*)
- Oštrulj (*Aulopyge huegeli*)
- Drlja (*Scardinius dergle*)
- Dinarska pijurica (*Phoxinellus alepidotus*)
- Turskijev klen (*Telestes turskyi*)

Njihov opstanak ovisi o slobodnom toku rijeka i funkcionalnim ponorima.

PRIJETNJE RIJEČNIM EKOSUSTAVIMA

Najveće prijetnje su degradacija staništa, izlov, regulacije vodotoka, zastarjele barijere, invazivne vrste, onečišćenje i ilegalna odlagališta. Barijere prekidaju migracijske putove, smanjuju protok i pogoršavaju kvalitetu vode, što dovodi do pada populacija. Njihovo uklanjanje najefikasniji je alat obnove ekosustava.

PONORI – KLJUČNI KRŠKI SPOJEVI

Ponori povezuju površinske i podzemne vode te su ključni migracijski koridori endemskih riba. Osiguravaju hidrološku stabilnost, mikrostaništa i visoku bioraznolikost. Imaju i velik edukativni i turistički potencijal kroz tematske staze, informativne table i promociju krša.